Влада - Радам!

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 150 (1400) ♦ Середа, 14 серпня 1996 року ♦ Ціна договірна

Олександр Мороз: «...Наша країна і в правовому відношенні реально стала невід'ємною частиною європейського і світового співтовариства»

Від Декларації про державний суверенітет до нової Конституції

Бесіда Голови Верховної Ради України Олександра Мороза з першим заступником головного редактора газети «Голос України» Анатолієм Горловим

(Читайте на 2—3-й стор.).

«Спільні» комбайни копійку збережуть

Днями Прем'єр-міністр України Павло Лазаренко відвідав Миколаївську, Херсонську, Одеську області.

Зокрема, перебуваючи на Херсонщині, Прем'єр-міністр зазначив, що мета його візиту пов'язана з необхідністю створення вітчизняного комбайна, відродження області та півдня держави як головної хлібної житниці України.

Під гарантії уряду лише цього року витрачено на закупівлю зарубіжних машин 407 мільйонів доларів. Павло Лазаренко на зустрічі з працівниками акціонерного товариства «Херсонський комбайн» зазначив, що Кабінет міністрів заохочуватиме ті іноземні фірми, які налагодять спільне виробництво машин в Україні.

В інтерв'ю журналістам Прем'єр-міністр сказав, що організація такого виробництва має зекономити 200—250 мільйонів доларів на рік.

Пора, нарешті, визначатись

Сьогодні в Москві розпочинається перший раунд переговорів підкомісії з прикордонних питань Змішаної україно-російської комісії по співробітництву. Нашу делегацію очолює заступник міністра закордонних справ Костянтин Грищенко.

Обговорюватимуться питання делімітації україно-російського державного кордону, а також проекти про статус Азовського моря і Керченської протоки та розмежування континентального шельфу в Чорному морі. Переговори триватимуть два дні.

Київ наполягатиме на дотриманні вже досягнутих раніше домовленостей, тобто на неухильному виконанні положень Заяви глав держав Республіки Білорусь, Російської Федерації та України від 15 квітня 1994 року, яка підтверджує готовність сторін продовжити роботу щодо оформлення спільних державних кордонів. Зокрема, згідно з цією заявою вже завершується делімітація нашого кордону з Білоруссю, повідомили на брифінгу в МЗС України.

Було б здоров'я, а хворобу купимо

Шахтарі-інваліди зважились на відчайдушний крок. Втративши надію дочекатися належних виплат, що їх затримують місяцями, колишні гірники оголосили голодування. Намети стояли неподалік об'єднання «Артемвугілля» майже рік, ліжка з голодуючими було занесено просто до будинку об'єднання, а його керівництво тільки розводило руками: мовляв, нема грошей. Вражаюче лицемірство, якщо взяти до уваги, що тут же, у Горлівці, високі посадові особи однієї з шахт без проблем отримували «інвалідські» гроші, не зазнавши при цьому ані фізичних, ані моральних страждань...

(Закінчення на 6-й стор.).

Техніка зношена й «негодована»

Як повідомив голова Жидачівської райдержадміністрації на Львівщині Степан Ревуцький, до 15 серпня район виконає державне замовлення: на хлібозаготівельні пункти буде здано більш як 6,2 тис. тонн зерна. Врожайність цього року становить тут 25 центнерів з гектара. А торік було 35 центнерів. Даються взнаки високий ступінь зношеності техніки, недостатнє забезпечення паливно-мастильними матеріалами.

Чи є у вас план, пане Лебідь?

Мабуть, саме таким запитанням політики та журналісти зустрічають нині повноважного представника президента Росії в Чечні, секретаря Ради безпеки Олександра Лебедя. Після недавніх переговорів з начальником штабу бойовиків Асланом Масхадовим російський генерал сконструював «власну модель подолання кризи в Чечні».

По-перше, Рада безпеки РФ у складі її постійних членів має оцінити ситуацію. Зі своєї поїздки до Чечні Олександр Лебідь зробив висновок про «байдужість та втомленість російських солдатів», хоча й у бойовиків «справи також не найкращі».

(Закінчення на 5-й стор.).

СТРАЙК ДАВСЯ ВЗНАКИ...

За сім місяців 1996 року план видобутку вугілля в Україні виконано лише на 77 відсотків, повідомив, виступаючи на нараді керівників шахт, об'єднань вугільної промисловості за участю першого віце-прем'єр-міністра Василя Дурдинця, виконуючий обов'язки міністра вугільної промисловості Ярослав Підгайний.

Я. Підгайний сказав, що за цей період галузь недодала майже 13 млн. тонн вугілля, що у грошовому вираженні становить 64 трлн. крб. Загалом за 1996 рік обсяг видобутку вугілля в Україні очікується на рівні 70 млн. тонн. У 1995 році обсяг видобутку становив 90 млн. тонн.

Однією з головних причин спаду видобутку вугілля Я. Підгайний назвав липневий страйк шахтарів. Так, за його словами, внаслідок страйку галузь недодала 4,2 млн. тонн вугілля на суму 25 трлн. крб.

Від Декларації про державний

«Голос України»: Олександре Олександровичу, 28 червня 1996 року Верховна Рада України прийняла нову Конституцію України і відкрила якісно новий етап в історії України. З моєї точки зору, це — початок справжньої консолідації усіх політичних сил в ім'я ствердження демократії і соціального прогресу, переломний момент у конституційному утвердженні парламентаризму. Ви згодні?

О. Мороз: Хотів би сподіватися. Підстави є, бо у демократичних пошуках нової організації суспільного життя, піднявшись над міжпартійними пристрастями, парламент ухвалив Конституцію нової держави. Вона стала першоосновою для правового оформлення сучасних політичних, економічних і духовних реалій в українському суспільстві, правовим актом, який цілком відповідає основним стандартам сучасного міжнародного права, глибинним правовим традиціям українського народу. Підкреслюю: відповідає і доповнює міжнародне право. Тим самим наша країна і в правовому відношенні реально стала невід'ємною частиною європейського і світового співтовариства.

Прийняття нового Основного Закону було закономірним і логічним завершенням тривалого і надзвичайно складного конституційного процесу в Україні. Варто також зазначити, що розпочався він набагато раніше, ніж існує наша суверенна держава.

Від першої Конституції Пилипа Орлика — через маніфести Кирило-Мефодіївського братства, ідеї державотворення видатних мислителів Михайла Драгоманова та Івана Франка, надбання київської і харківської юридичних шкіл, прагнення і сподівання Михайла Грушевського та Володимира Винниченка, через Конституції 1919, 1929, 1937 і 1978 років — такий шлях судилося пройти Україні до нового Основного Закону. Закону, який відкрив якісно новий етап в нашій історії. Хто б що не говорив, тут чітко проглядається спадкоємність поколінь, оскільки і життя, як відомо, пишеться не з чистої сторінки.

Та полишимо екскурси, аналогії, зіставлення і порівняння для тих, хто покликаний займатися цим, — для істориків, науковців. Натомість з'ясуймо для себе одну незаперечну істину. А саме те, що сьогодні в новітній історії пишеться унікальна сторінка. Унікальна тим, що твориться нова незалежна держава. Причому, не просто держава, а держава дійсно велика — за територією, за кількістю населення, за природними багатствами, за економічним, науково-технічним і кадровим потенціалом, за рівнем освіти населення, розвитком науки і культури, врешті-решт за геополітичним положенням.

Її виникнення — то закономірність чи випадковість, результат суспільного розвитку чи збіг обставин?

Попри всю розмаїтість підходів і різнополюсність тлумачення тих чи інших фактів відповідь тут може бути лише одна. І коли ми глибинно, всім своїм єством однозначно не усвідомимо, що поява і становлення незалежної, самостійної України — процес уже об'єктивний і необоротний, ні справжньої демократичної держави, ні істинної державності — з відповідальністю кожного за те, що діється з ним, з усіма нами, з країною і суспільством, —так і не матимемо.

Ось тут міститься суспільно-політичний вододіл. Він проходить через свідомість кожної людини. І коли таке внутрішнє визначення опанує все більшою і більшою частиною громадськості, тоді політичні протиріччя матимуть менше значення. Навпаки, вони перетворюватимуться на додаткове джерело розвитку. Але це буде згодом, хоча шлях до того відкритий прийняттям Конституції.

«Голос України»: Швидкі на слово журналісти з позиції своїх (і не лише своїх) інтересів відкоментували прийняття Конституції Верховною Радою, назвавши безперервне засідання марафоном, гідним Книги рекордів Гіннесса. Доклали тут рук і деякі політики, політологи, партійні діячі, заявляючи, буцімто було одномоментне, тимчасове єднання депутатів, підстьобнутих указом Президента про референдум. Оцінок було багато, і з різних позицій. Що думаєте ви з цього приводу?

О. Мороз: Минуло півтора місяця. Згас кон'юнктурний ажіотаж, вгамувалися пристрасті, влеглися емоції. Настав час спокійно поглянути і на перебіг конституційного процесу, і на саму Конституцію України. І зробити це варто саме зараз, бо вже з'явилися спроби декотрих посадових осіб тлумачити Основний Закон, що, в принципі, антиконституційно. Адже за Конституцією тлумачити її норми може лише Конституційний суд, а до його утворення —Верховна Рада України.

Не бачу нічого дивного в тому, що фактом такої політичної ваги, як прийняття Конституції, намагалися і намагаються скористатися різні представники політичного життя. Одні нестримно б'ють себе в груди, доводячи, що саме завдяки їм Конституція була прийнята, забуваючи нараз, що все ними ж і було зроблено, аби так не сталося. Інші ладні ревізувати результат, зіставляючи зміст Основного Закону з абстрактно прогресивнішими варіантами, відмовляючись від власного ж таки здобутку. Не будемо судити ні тих, ні інших. Бо погляди можна мати різні, різні і наміри, а Конституція одна і виконувати її доведеться **обов'язково!** Усім. Навчитися жити за Конституцією — ось у чому складність для людей і всіх суб'єктів правовідносин, для владних структур найперше. Це завдання складніше, ніж саме прийняття Конституції. Складніше і відповідальніше для всіх гілок і ланок влади.

Про те, що Основний Закон буде прийнятий Верховною Радою, я говорив багато разів. Мав на те всі підстави. Був би указ про референдум, чи ні — значення те не мало. Емоційно ж (і по суті) частина депутатів сприймала указ як замах на парламентаризм, на право і обов'язок найвищого представницького органу щодо Конституції. Це сприйняття відчувалося в залі, але не воно було домінуючим. Хіба ж не свідчить про те підготовка до результативного голосування статей, на яку було витрачено майже цілий день 27 червня? День, коли вже було прийнято рішення не перериватися в роботі. Підготовка йшла тяжко, але без найменшого натяку на боягузливу поспішність. Більшість депутатів виявилася державниками. Суть дискусій, зіткнення думок, позицій, пошук компромісів — це було головним. Воно зафіксоване в стенограмі, у відеозаписах і будь-коли може довести, що дух парламентаризму утверджувався в сесійному залі самодостатньо, без стороннього впливу.

16 липня 1990 року.

У цьому зв'язку, мабуть, варто зазначити, що одним з ключових принципів нової Конституції є принцип здійснення державної влади на засадах її поділу на законодавчу, виконавчу і судову, що створює передумови для усунення протиріч між окремими її гілками, а також становлення в Україні справжнього парламентаризму.

Взагалі, ідея парламентаризму є однією з найбільш привабливих ідей сучасної державно-правової доктрини. В ньому найповніше проявляються сутнісні елементи демократичного порядку: участь народу у формуванні політичної влади, визнання політичної влади більшістю народу, відповідальність її перед народом. Парламент є справді особливим органом у тому розумінні, що визначальною мірою впливає на ідеологію і рівень захищеності прав людини, демократичність суспільства, прийняття рішень з ключових питань суспільного життя.

«Голос України»: Український парламентаризм мав подолати спадщину суто формальної необмеженості повноважень і парадно-святкового вигляду вищого представницького органу минулих часів. Верховна Рада з честю пройшла через ці випробування. В 1990 році були вперше проведені альтернативні демократичні вибори, і парламент почав учитися бути працюючою корпорацією — з огляду на вимоги до рівня підготовки законопроектів, усвідомлення потреб суспільства, розуміння ролі і місця законодавчої влади в системі державної влади. Ви були депутатом Верховної Ради попереднього скликання, понад два роки очолюєте нинішній парламент. Тобто, є активним учасником творення новітньої історії України. Проаналізуйте, будь ласка, складові конституційного процесу.

О. Мороз: Незважаючи на те, що перші альтернативні вибори проводились за умов однопартійної системи, до парламенту прийшли представники різних політичних течій. Верховна Рада дванадцятого скликання стала школою, нехай першого ступеня, але школою становлення і розвитку парламентаризму в Україні. Саме вона проголосила незалежність України, започаткувала створення національної правової системи, великою та складною роботою торувала шлях до нової Конституції. Перейнявши естафету, Верховна Рада України, обрана в березні 1994 року, продовжила справу утвердження незалежної держави України, вінцем чого стало прийняття нової Конституції.

Треба сподіватися, що незабаром вона стане об'єктом уважної науково-критичної оцінки як у нас в Україні, так і за її межами. Буде, звичайно, написана й історія підготовки та прийняття Основного Закону, що міститиме об'єктивну оцінку всього того, що відбулося в Україні протягом останніх шести років, поки тривав конституційний процес.

«Голос України»: Відомо, що з проголошенням незалежності України розпочалися радикальні реформи економічного і політичного характеру. Ці реформи супроводжувалися, звичайно, боротьбою різних політичних сил, які вийшли на арену політичного життя. Як це відбивалося на конституційному процесі?

О. Мороз: Конституції, як показує світовий досвід державного будівництва, приймаються тоді, коли в суспільстві є або певна рівновага політичних сил, або перевага на користь окремих з них, хоча іноді ця перевага, як відомо не лише з давньої історії, досягається протиправним і навіть збройним шляхом.

В цьому відношенні Україна змогла продемонструвати добрий приклад. З самого початку ми намагалися прийняти свій Основний Закон не шляхом перемоги одних політичних сил над іншими, а шляхом пошуку компромісів і консенсусу. І це нам вдавалося.

Нинішній конституційний процес в Україні розпочався з прийняттям Верховною Радою України у липні 1990 року Декларації про державну незалежність (суверенітет) України. В цьому документі, де вперше була вжита сучасна назва нашої держави, спеціально наголошувалося, що Декларація є основою для нової Конституції, законів України.

24 жовтня 1990 року Верховна Рада України прийняла постанову, якою було затверджено склад комісії з розробки нової Конституції. Трохи більше ніж через півроку (19 червня 1991 року) після грунтовного обговорення схвалила концепцію нової Конституції України та доручила Конституційній комісії на основі цієї концепції підготувати текст проекту Основного Закону країни.

Слід зазначити, що проект Конституції готувався робочою групою Конституційної комісії дуже ретельно. Максимально був використаний інтелектуальний потенціал української науки, враховааний досвід конституційного будівництва, нагромаджений як в Україні, так і за її межами. Силами робочої групи, яка складалася з провідних учених-державознавців, проводилися й додаткові дослідження з окремих, на той час мало вивчених проблем.

Перший варіант нової Конституції України був підготовлений і в липні 1992 року розглянутий Верховною Радою України, яка винесла його на всенародне обговорення. Цей проект грунтувався не тільки на положеннях затвердженої Верховною Радою концепції, а й враховував ті зміни радикального характеру, які відбулися в житті України після здобуття нею політичної незалежності, зокрема, прийняті в ті роки закони та інші правові акти економічного, соціального і політичного характеру.

Обговорення проекту нової Конституції України проходило з 15 липня по 1 грудня 1992 року. Загалом було висловлено більше 47 тисяч пропозицій і зауважень. Зокрема, позитивну оцінку документові дали Українська правова академія, Інститут держави і права АН України, Спілка юристів України, Європейська комісія «Демократія через право» Ради Європи.

Результати всенародного обговорення Верховна Рада України розглянула 8 жовтня 1993 року. Конституційній комісії було доручено доопрацювати проект Конституції та опублікувати його в пресі. Більше Верховна Рада України дванадцятого скликання до цього питання не поверталася, оскільки вже 24 жовтня 1993 року прийняла Закон про дострокові вибори Верховної Ради України і Президента України. Так закінчився перший етап конституційного процесу, започаткований Декларацією про державний суверенітет України.

«Голос України»: Чому Верховна Рада України минулого скликання, яка спромоглася прийняти такі доленосні для України документи, як Декларація про державну незалежність (суверенітет) та Акт проголошення незалежності України, все ж таки не змогла прийняти нову Конституцію України?

О. Мороз: Опублікований 26 жовтня 1993 року проект був підготовлений на достатньому професіональному рівні, хоч мав недоліки, та по багатьох позиціях був оригінальним, таким, який викликав високу оцінку і в Україні, і за її межами. Значна частина його положень знайшла свою реалізацію в нинішній Конституції України, але деякі позитивні властивості були, на жаль, необачно втрачені.

А не прийнята вона була тому, що, по-перше, повноваження як Верховної Ради України, так і Президента України були припинені достроково. По-друге, депутати різної політичної орієнтації не дуже турбувалися неприйняттям Конституції, сподіваючись на визначальну роль своїх прибічників у новому парламенті, а, значить, і на прийняття «потрібної» Конституції. Так не сталося, бо й не могло статися. Усвідомити такі реалії суспільної практики до цього часу не здатен багато хто з політично активних людей. Потретє, «спрацювала» невіра тодішніх керівників нашої держави в те, що Верховна Рада України зможе прийняти нову Конституцію.

суверенітет до нової Конституції

«Голос України»: Ця тенденція, на великий жаль, передалася й частині нинішнього складу Верховної Ради, а також новому Президентові України. Інакше чим тоді можна пояснити ідею прийняття спочатку конституційного Закону про державну владу та місцеве самоврядування в Україні, а потім і Конституційного договору, замість того, щоб прискорити роботу над завершенням конституційного процесу та прийняти Конституцію України?

О. Мороз: Ви праві. Тим більше, що поряд з розробкою проекту нової Конституції України вносилися зміни й до чинної тоді Конституції України в редакції 1978 року: щодо системи центральних органів державної влади та їх правового статусу, основних прав, свобод і обов'язків громадян та ін. Було введено інститут Конституційного суду, проголошувався принцип верховенства законів України на її території.

Не треба забувати, що на момент підписання в 1995 році Конституційного договору ми вже мали істотно змінену Конституцію України, хоча в її тексті були й певні суперечності, для подолання яких у Верховній Раді України важко було на той час досягти кваліфікованої більшості (301) голосів від її конституційного складу.

Я спеціально зупинився на характеристиці колишньої Конституції України тому, що дехто з політиків та кон'юнктурноорієнтованих вчених намагається принизити цей правовий акт і його роль у тих перетвореннях, які передували прийняттю нинішнього Основного Закону. Цих опонентів я хотів би відіслати до Акту проголошення незалежності України від 24 серпня 1991 року, а також Закону України від 12 вересня 1991 року «Про правонаступництво України», в якому зазначалося, що до ухвалення нової Конституції України на території України чинна Конституція (Основний Закон) Української РСР.

«Голос України»: Зупинимося тепер на другому етапі конституційного процесу докладніше. Наскільки він був логічний і безперервний, незважаючи на перешкоди об'єктивного та суб'єктивного характеру?

О. Мороз: Звернімося до хронології подій. 20 вересня 1994 року новообрана Верховна Рада України прийняла Постанову «Про чисельний склад Комісії з опрацювання проекту нової Конституції України (Конституційної комісії)», а 10 листопада своєю постановою затвердила її склад. Комісія була сформована у складі 40 осіб, які делегувалися Верховною Радою України, Президентом України, Верховною Радою Автономної Республіки Крим, судовими установами і Генеральною прокуратурою України. Склад лише тих членів Конституційної комісії, які делегувалися від Верховної Ради, формувався за пропорційним принципом депутатськими групами (фракціями). Тому загалом політичний баланс у складі Конституційної комісії не забезпечувався. Очолили Конституційну комісію на правах її співголів Голова Верховної Ради України та Президент України.

Тобто, бажання було зрозуміле: врахувати при підготовці Основного Закону всі думки, всі позиції. З дворічної відстані видно — то була помилка. Проект потрібно було готувати так, як передбачалося Конституцією, отже — Верховною Радою. А всіх зацікавлених слід було просто долучити до справи. Але то вже історія.

Вважаю також помилкою те, що, затвердивши склад нової Конституційної комісії, Верховна Рада не визначила свого ставлення до затвердженої її попередницею Концепції нової Конституції України. Щоправда, уже через рік — 22 вересня 1995 року — Верховна Рада України розглянула хід підготовки проекту нової Конституції України та доручила Комісії з питань державного будівництва, діяльності Рад і самоврядування та Комісії з питань правової політики і судово-правової реформи подати пропозиції про можливі зміни, які слід було б внести до схваленої 19 червня 1991 року Концепції нової Конституції України. Такі пропозиції були внесені, але з огляду на те, що Конституційна комісія в основному вже закінчила роботу над проектом нової Конституції України, прийняті Верховною Радою України вони не були.

Що ж стосується процесу підготовки проекту нової Конституції новою Конституційною комісією, то він у свою чергу пройшов ряд етапів.

Спочатку Конституційна комісія створила у своєму складі 8 самостійних секцій, яким доручила готувати 8 основних розділів проекту майбутньої Конституції. Секції затвердили склад робочих груп і виконали цю роботу. Потім було прийнято рішення створити єдину робочу групу Конституційної комісії та доручити їй підготувати єдиний текст Конституції, що й було зроблено.

Обговоривши цей проект, Конституційна комісія взяла його за основу та доручила спеціально створеній нею підкомісії доопрацювати цей проект. Після того, як це було зроблено, стало зрозуміло, що Конституційна комісія свої можливості для компромісу вичерпала. Було прийнято рішення про передачу цього проекту до Верховної Ради України разом із зауваженнями і пропозиціями членів Конституційної комісії.

Тут слід зазначити, що процес розгляду та прийняття нової Конституції України у Верховній Раді проходив під безперервним обстрілом з боку засобів масової інформації та окремих політиків, які протягом тривалого часу переконували суспільство в теоретичній і практичній неспроможності Верховної Ради ухвалити Конституцію. Одночасно посилено мусувалася ідея оголошення Президентом Всеукраїнського референдуму з питань прийняття нової Конституції України.

Хотілося б нагадати, з огляду на звинувачення Верховної Ради у нібито зволіканні з прийняттям нової Конституції, основні стадії проходження проекту Основного Закону у Верховній Раді, які, підкреслюю, повністю відповідають вимогам Регламенту і за часом розгляду, і за процедурою. Шалена протидія вимогам Регламенту щодо складу Тимчасової спеціальної комісії (його вдалося затвердити на місяць пізніше, ніж слід було) та визначення завдання для неї відбилося на змістові її роботи, але підготовка проекту велася за графіком, що передбачався вимогами Закону — Регламенту.

2 квітня 1996 року приймається рішення про включення до порядку денного пленарних засідань питання про проект Конституції України та про організацію його підготовки до першого читання. 17 квітня розпочався розгляд проекту, внесеного Конституційною комісією разом із зауваженням і пропозиціями. 28 травня розпочалося перше читання проекту Конституції, доопрацьованого Тимчасовою спеціальною комісією. 4 червня проект прийнято у першому читанні. 19 червня розпочався розгляд проекту Конституції у другому читанні.

28 червня 1996 року.

28 червня 1996 року Верховна Рада прийняла нову Конституцію України. Цей день тепер є наше національне свято.

«Голос України»: Проте цьому передувала подія, яка могла б у черговий раз зірвати конституційний процес, що наближався до свого завершення. Йдеться про відомий Указ Президента України, яким він, всупереч власній обіцянці не виносити проект Конституції України на Всеукраїнський референдум до його розгляду Верховною Радою в другому читанні, на порушення Конституційного договору все ж таки вдався до такої акції. Чи було це доцільним?

О. Мороз: З моєї точки зору, як і багатьох депутатів, такої необхідності не було. Слід зазначити, що до прийняття цього указу, яким передбачалося винести на референдум текст проекту Конституції України, підготовлений Конституційною комісією, Верховна Рада України безпосередньо та в особі створеної нею Тимчасової спеціальної комісії вже не тільки істотно доопрацювала та схвалила в першому читанні вдосконалений варіант, а й розпочала його постатейне голосування в другому читанні. Переважна більшість з розглянутих статей була прийнята кваліфікованою більшістю, тобто двома третинами голосів від конституційного складу Верховної Ради.

Треба також мати на увазі, що і при підготовці до першого читання в той текст проекту Конституції, який був підготовлений Конституційною комісією та який Президент збирався виносити на референдум, вже було внесено 12 нових статей, вилучено 6, істотно змінено 29 і доопрацьовано 54 статті. Редакційні та термінологічні правки були внесені до 34 статей проекту.

При цьому Тимчасова спеціальна комісія працювала в постійному контакті з Президентом України, погодила з ним більшість своїх правок. Станом на 27 червня 1996 року залишилися неузгодженими зауваження, які принципово не змінювали текст Конституції і прямо не стосувалися взаємовідносин парламенту і Президента України.

«Голос України»: Для багатьох депутатів, громадян України дії Президента були не зовсім зрозумілі. Проте Верховна Рада України, її переважна більшість знайшла в собі сили не зосереджуватися на цій події, а продовжила розглядати Конституцію України у другому читанні. Як це вдалося?

О. Мороз: 27 червня було прийнято ряд дуже цікавих для практики парламентаризму України рішень, суть яких зводилася до наступного: працювати в режимі одного засідання до тих пір, поки ця робота не буде завершена; на підставі Регламенту Верховної Ради України встановити спеціальну процедуру розгляду проекту Конституції в другому читанні, згідно з якою в першу чергу розглядаються та голосуються ті норми, які є найбільш суперечливі та конфліктні. У разі досягнення злагоди по цих нормах, інші статті того чи іншого розділу, які не викликають заперечення, голосуються в цілому.

Як наслідок, за майже 24 години безперервної роботи вранці 28 червня 1996 року була прийнята й остаточно введена в дію нова Конституція України.

Мій оптимізм щодо прийняття нової Конституції України саме Верховною Радою України як представництвом її народу ніколи не полишав мене, бо я вірив у здоровий глузд народних депутатів. Я говорив і продовжую наголошувати на тому, що тут немає переможців і переможених, що нова Конституція України відображає той стан нашого суспільства, який склався на даний час, а також реальне співвідношення політичних сил. Уперше, після прийняття доленосних для України Декларації про її суверенітет та Акту незалежності, був створений такий прецедент єдності Верховної Ради, який, треба сподіватися, стане консолідувальним фактором в її подальшій роботі.

«Голос України»: Події останніх років переконливо засвідчили те, що державотворча і стабілізуюча роль Верховної Ради України є особливо важлива у зниженні соціальної напруги в суспільстві у перехідний період розвитку Української держави. Верховна Рада, яка віддзеркалює соціальний склад суспільства, а тим самим і його ключові суперечності, виконує роль поглинача соціальної напруги, регулятора соціальних збурень. Тим самим Україна втримується в межах еволюційної, а не руйнівної трансформації в демократичну, правову державу. Що Ви вважаєте найважливішими здобутками минулого періоду і які пріоритети визначатимуть діяльність Верховної Ради на майбутнє після прийняття Конституції України?

О. Мороз: Законодавчі рішення Верховної Ради України доводять, що вона спроможна розв'язувати важливі завдання, які висуває перед нею життя. За п'ять років існування суверенної України значно зріс її авторитет на міжнародній арені. Про це свідчить і наш вступ до Ради Європи, й інтенсивний діалог з такими поважними міжнародними організаціями, як ОБСЄ, Європейський Союз, Північноатлантична асамблея, і двосторонні зв'язки у всіх регіонах світу. Визнання міжнародним співтовариством важливості прийняття Верховною Радою нової Конституції України є додатковим підтвердженням значення цього здобутку, правильності обраного нами курсу на розвиток і зміцнення інститутів парламентаризму і демократії.

Сказане не означає, що парламентом України зроблене все, що намічено. Він знаходиться лише на початку складної роботи по законодавчому забезпеченню соціально-економічного розвитку країни. Нам належить подолати ще чимало перешкод, усвідомити всіма розмір відповідальності за подальшу долю України. Верховна Рада України має щоденною копіткою законотворчою працею підтримувати і розвивати свій авторитет.

Має бути реформоване, насамперед, економічне законодавство, яке дозволило б подолати тривалу економічну кризу, вдосконалити податкову систему з метою підтримки власного товаровиробника на основі цілісної, глибоко продуманої на перспективу економічної політики, досягнута комплексність правового регулювання, його послідовність. А це вимагає міцної ув'язки наших законотворчих робіт, особливо кодифікаційних.

Нова Конституція відкриває простір для реформування місцевих органів влади на принципах, проголошених Європейською хартією про місцеве самоврядування. Вироблення власної моделі здійснення державної влади на місцях відбувається через труднощі, прорахунки. Але є впевненість у тому, що врешті-решт Україна зможе і в цьому питанні стати на рівень європейських країн, які вбачають у децентралізації влади вагомий фактор успішного розвитку суспільства.

Без сумніву, новий Основний Закон сприятиме формуванню в цілому цивілізованої політичної системи. На її основі має бути оновлене законодавство про вибори, політичні партії, громадські організації. Слід очікувати, що це позитивно позначиться на процесах консолідації політичних сил, досягненні компромісів у парламенті, суспільстві в цілому. Лише політично згуртована і єдина Україна спроможна вижити, відстояти належне місце серед країн Європи і світу. Підгрунтям для такої єдності надійно слугуватиме нова Конституція України.

«Лікарі» наркобізнесу поспішають на допомогу

Кордон

РІЧАРД Єхіогає любив вчитися. Попередньо обравши вуз, приїхав у Донецьк і вступив до місцевого держуніверситету. Але мрії про звання бакалавра чи магістра Річарду довелось відкласти. Університетську лаву він водночас поміняв на барак колонії посиленого режиму...

У чому ж провина нігерійця? Щоб відповісти на це питання, необхідно повернутися до події, що сталася на українсько-білоруському кордоні наприкінці минулого року.

Отже, 18 грудня 1995 року до автомобільного пункту перепуску «Нові Яриловичі», що на Чернігівщині, під'їхав найзвичайнісінький рейсовий автобус сполучення «Київ — Гомель». Прикордонники-контролери почали перевірку документів пасажирів та огляд автобуса. Наш з вами знайомий, студент Донецького держуніверситету, як ви вже, мабуть, здогадались, їхав саме в цьому автобусі. І коли до нього дійшла черга, спокійнісінько добув з «широких штанин» свій паспорт. (До речі, як виявилось пізніше, паспортів у нього було декілька, не рахуючи різних там студентських квитків). Підлеглі начальника КПП «Ріпка» старшого лейтенанта Олександра Петренка, як виявилося, були не тільки уважні, але й доскіпливі.

У занадто відстовбурченій кишені Річарда Єхіогає виявився такий собі пакуночок з капсулами, наповненими білим порошком. Холоднокровний нігерієць на запитання прикордонників «що це таке ?» відповів, мов на іспиті, мовляв, це ліки від болю в шлунку і везу я їх товаришеві, який мешкає в Гомелі.

Але «поспівчувавши» горю нігерійця і його невиліковно хворому товаришеві, прикордонники вирішили все-таки перевірити «ліки». Справжні аналізи в стаціонарній лабораторії показали, що Річард Єхіогає намагався перетнути кордон з величезною, навіть за міжнародними мірками, партією наркотиків. Усього громадянин Нігерії віз з собою 437,175 грамів героїну.

Експерти оцінили «улов» прикордонників автомобільного пункту перепуску «Нові Яриловичі» в сто тисяч американських доларів. Річард Єхіогає за свої «ліки від болю в шлунку» згідно з рішенням Чернігівського обласного суду отримав п'ять років позбавлення волі в колонії посиленого режиму, полишивши мрії про магістерську чорну мантію і задягнувши натомість робу в'язня.

Олександр ФІЛЬ, лейтенант.

Тіньові оборудки... в законі?

ПОПРИ міф про «розірвані зв'язки», реалії свідчать про інше. Так, підприємства, суб'єкти підприємницької діяльності Чернігівщини, цього року успішно торгують з 56 країнами світу. Лише за п'ять місяців з Придесення експортовано до них товарів на 65,7 мільйона доларів, а імпортовано — на 46,8 мільйона доларів.

Зрозуміло, що збільшення обсягів зовнішньоторговельного обігу — факт сам собою позитивний. Але за умови, якщо учасники експортно-імпортних операцій не порушують чинного законодавства.

На жаль, співробітництво чернігівських фірм, підприємств із закордонними партнерами останнім часом затьмарене значними зловживаннями. Так, на недавньому засіданні Координаційного комітету боротьби з корупцією та організованою злочинністю Чернігова йшлося про те, що у місті виявлено 41 підприємство, кожне з яких має за кордоном солідні валютні кошти. Сума цих коштів обчислюється десятками мільйонів доларів. Роботу 8 суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності припинено, порушено 26 кримінальних справ.

В обласній податковій інспекції занепокоєні зростанням кількості резидентів, яким з тих чи інших причин не повертають кошти за поставлену за кордон продукцію. Ті більш як 100 фірм та підприємств прострочено терміни оплати валютою або закуплені товари до них не надійшли.

— Основна проблема, як на мене, — відсутність контролю за змістом, характером підписаних контрактів, які, буває, не відповідають чинному валютному законодавству, — зазначає начальник валютної інспекції обласної податкової інспекції Тамара Лапіна. — Частогусто контракти не застраховано. Вони не гарантують обов'язкове повернення валюти. Таке трапилося, наприклад, із фірмою «Продінторг», яка вивезла за кордон продукції на 126 тисяч доларів. Валюту їй не повертають. Здається, це проблеми лише цієї фірми. Проте ні. Держава від цієї експортної операції не одержала значної суми від сплати податку. На жаль, податкові інспекції лише констатують подібні до цього факти. Потрібно ж поставити заслін усіляким зловживанням ще на стадії підписання угод між партнерами.

Найбільше збитків від зовнішньоекономічної діяльності зазнали сільгосппідприємства області. Дилетанти керівники, не знаючи тонкощів експортно-імпортних операцій, поставивши без жодних гарантій продукцію за кордон, не можуть повернути обіцяні нафтопродукти тощо. За непроплаченим товаром явно проглядають і корисливі цілі деяких бізнесменів—голів КСП, які, користуючись прогалинами чинного законодавства, влаштовують свої тіньові оборудки.

Сергій ПАВЛЕНКО.

Чернігівська область.

Служба 01

Горить? Ясно

ТАКОЇ спеки, як цього літа, в Україні не було з 1938 року. Нинішній рік — щедрий на пожежі. Тільки за півроку їх було понад двадцять три тисячі. У вогні загинуло 1380 чоловік, у тому числі 108 дітей. Матеріальні збитки становлять більш як вісім трильйонів карбованців.

За цей період виникло 170 великих пожеж на хлібних масивах республіки (торік ця цифра становила 120). Тільки за два останніх тижні липня згоріло понад 67 гектарів хліба, загалом в Україні вже знищено 1230 гектарів хлібної ниви.

Особливо багато пожеж сталося у Кіровоградській області (згоріло більш як 86 гектарів!), в Одеській (понад 10 гектарів).

У липні в Криму згоріло 10,5 гектара зернового врожаю в радгоспі «Філатовський» Красноперекопського району та 15 гектарів у колективному сільгосппідприємстві «Зоря» Біляївського району.

У північних областях України теж горять хлібні масиви. Так, під час достигання та збирання врожаю зернових на полі колективного сільгосппідприємства «Дружба» Чигиринського району на Черкащині через недбайливість комбайнера загорілася машина. На жаль, у механізаторів не було під рукою засобів пожежогасіння.

Заступник начальника УДПО України полковник внутрішньої служби О. Скобелєв вважає, що причини пожеж —порушення протипожежного режиму, експлуатація несправної збиральної техніки, відсутність чи несправність засобів пожежогасіння на комбайнах та інших збиральних агрегатах, відсутність іскрогасників.

Борис ОСТРОВСЬКИЙ.

Кримінал

Дали прикурити. Та ще й з конфіскацією

До державного кордону України залишалося 274 метри. Здавалося, водієві КамАЗу вже нічого не загрожує. Однак машину зупинили прикордонники. І недаремно, бо, як з'ясувалося вона була вщерть заповнена цигарками. Власник вантажу (а «тягнув» він на 20 млрд. крб.), громадянин Росії Михайло Протасенко, одразу знайшовся: мовляв, захотілося покурити, от й виїхав трохи розслабитися на природі. Після цього начебто мав намір повертатися до Білопілля, де й повинен був розвантажити товар знайомим кіоскерам.

Найдивовижніше те, що «знайомі кіоскери» підтвердили цю байку. Однак суд не повірив ані контрабандистові, ані його «адвокатам». 5 років позбавлення волі з конфіскацією майна — такий вирок злочинцю.

Віталій МАКСЮТЕНКО.

Сумська область.

Рівняйсь! Адаптуйсь!

Постановою Кабінету міністрів України затверджено Комплексну програму соціальної та професійної адаптації військовослужбовців, звільнених у запас або відставку.

Її мета — створення умов для отримання звільнюваними у запас або відставку військовослужбовцями допомоги з питань професійної орієнтації, проходження ними перепідготовки для роботи в умовах ринкової економіки. Це дасть змогу максимально використати інтелектуальний потенціал колишніх військовослужбовців в інтересах держави.

Окрім бюджетних джерел, до фінансування Програми залучатимуть недержавні інвестиційні фонди, у тому числі іноземні. Лише на 1996 рік фінансування Програми становитиме понад один трильйон карбованців.

За три роки, на які розрахована Програма, передбачено перепідготовити в 15 закладах освіти 8 тисяч колишніх військовослужбовців, які, отримавши спеціальність, були б спроможні створювати нові підприємства та брати участь у приватизації, повідомляє «Укрінформ».

Козаки не підведуть

ТИСЯЧА сімсот призовників із Черкащини поповнили нинішнього року Збройні сили України. Чотирнадцять проходитимуть альтернативну службу.

— Ми задоволені тим, як пройшов у нашій області призов, — розповів начальник II відділу облвійськкомату полковник Валентин Макаренко. —Порівняно з минулим роком значно зменшилася кількість тих, хто ухилявся від служби в армії. Це, зокрема, пов'язано з тим, що в армії поменшало випадків нестатутних стосунків, підвищується рівень загальної військової підготовки.

— Кажуть, під час відбору у ті чи інші війська представники частин, що комплектують своє поповнення, особливо накидають оком на хлопців із краю Богдана Хмельницького...

— Це правда. До війська вони йдуть добре підготовленими. Ось і в нинішньому призові кожний другий юнак має технічну спеціальність, 40 відсотків призовників працювало на виробництві, близько 30 — навчалися. Ясна річ, хотілося б, щоб майбутні захисники Батьківщини мали кращу фізичну підготовку, вищий патріотичний дух. У цьому нам могли б істотно допомогти численні козацькі формування Черкащини. І певна робота у цьому напрямі ведеться. Наприклад, нещодавно відкрито літній юнацько-козацький табір у Кам'янському районі. Але цього, на мою думку, недостатньо.

— Чи велика кількість тих призовників, котрі користуються відстрочкою у зв'язку з родинними обставинами або за станом здоров'я?

— Немала. І клопоту, зокрема з ними, теж чимало. Якби було створено, наприклад, козацькі полки строкової служби, цей контингент міг би проходити службу саме в них за місцем проживання, без відриву від сім'ї. Такий вид служби практикують у багатьох країнах, і він дає взаємну користь.

Лідія ТИТАРЕНКО.

Черкаська область.

У президії Верховного суду України

12 серпня 1996 року президія Верховного суду України розглянула звернення суддів Чернівецької області, опубліковане в газеті «Голос України» від 6 серпня ц. р.

Поділяючи висловлену суддями стурбованість незадовільним станом матеріально-технічного і фінансового забезпечення судів, соціального захисту суддів з боку держави, відсутність належних умов для нормального функціонування судової системи України, президія підтримує позицію суддів про необхідність вжиття термінових заходів для виправлення становища, в якому опинилися суди України.

Разом з тим, президія вважає, що прийняте суддями рішення щодо можливості припинення роботи судів у разі нерозв'язання порушених питань є неприпустиме, таке, що суперечить чинному законодавству і принципу верховенства права в нашій державі, проголошеному в Конституції України.

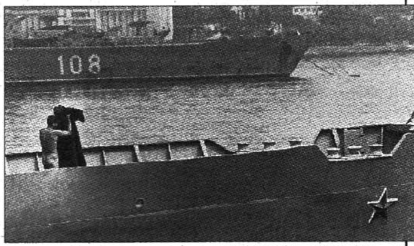
Президія вважає за необхідне звернути увагу всіх суддів України на необхідність у цей складний для нашої держави час чесно і сумлінно виконувати покладені на них Конституцією та Законом України «Про статус суддів» обов'язки щодо здійснення правосуддя, захисту прав громадян та інтересів держави.

Президія сподівається, що Президентом України, Верховною Радою та Кабінетом міністрів будуть вжиті необхідні заходи для забезпечення нормального функціонування судів України та вирішення питань, пов'язаних з поліпшенням соціального захисту суддів.

Коментар

Розподіл ЧФ: третім будеш?..

УПЕРЕДДЕНЬ чергового раунду україно-російських переговорів на рівні міністрів закордонних справ про розподіл Чорноморського флоту засоби масової інформації Росії почали завзято мусувати повідомлення про те, що до двох претендентів додався третій: Грузія. Що, нині майно доведеться ділити на трьох?..

У посольстві Республіки Грузія в Україні інформацію не спростували. А пояснили: таку заяву міністр закордонних справ Грузії Іраклій Менагарішвілі оприлюднив півроку тому. Як тільки-но в країні пройшли вибори, стабілізувалася економіко-політична і правова ситуація та завершилася грошова реформа. Тому незрозуміло, чому саме тепер Росія почала трубити на всіх перехрестях про третього претендента?..

Крок керівника зовнішньополітичного відомства Надзвичайний і Повноважний Посол Республіки Грузія в Україні Валерій Чечелашвілі вважає цілком логічним і виправданим. Як з політичної, так і з оборонної точки зору.

Адже географічно Грузія розташована у регіоні Чорного моря. До розпаду Радянського Союзу, разом з іншими республіками, працювала на спільний набуток держави, яким, приміром, є ЧФ... До того ж морська берегова лінія нині вже незалежної Грузії чимала — 300 кілометрів: від кордону з Росією поблизу річки Псоу — до кордону з Туреччиною. І, враховуючи також ще неврегульований грузино-абхазький конфлікт, молодій державі аж ніяк не завадить зміцнити охорону своїх кордонів.

Не впливає на бажання Грузії взяти участь у розподілі й твердження про незадовільний стан флотського майна. Адже країна, яка вже тривалий час економить на хлібі влітку і теплі взимку, змушена ретельно лічити кожну копійку, тобто ларі. І якщо їй навіть не вдасться за рахунок своєї частки ЧФ створити національний флот, то хоч отримає трохи грошей, наприклад, продавши на металобрухт кілька найгірших з чорноморських кораблів...

Але, звісно, найвагоміший — політичний аспект цієї проблеми. Для молодої кавказької держави, яка ще й досі переживає надто складні часи, важливо, щоб найближчі сусіди, з якими в дружніх відносинах, визнали її рівною серед рівних не тільки на словах, а й на ділі. Тобто поділилися по-братськи тим, що мають.

«Ми добре розуміємо, що переговорний процес про розподіл ЧФ між Україною і Росією зайшов досить далеко, він непростий, а участь нашої держави ускладнює ситуацію, — розповідає В. Чечелашвілі.—Тому поки що навіть не говоримо про конкретну кількість кораблів чи частку інфраструктури. Можливо, швидше вдасться домовитися не на тристоронній (Україна — Росія —Грузія), а на двосторонній (Україна — Росія, Україна — Грузія, Росія — Грузія) основі».

Як розвиватимуться події далі, прогнозувати важко. Зрозуміло одне, що на претензії Грузії на частку Чорноморського флоту ані Україна, ані Росія не зважати не можуть. Кавказькі дипломати навіть сподіваються, що легше домовитися з Києвом, ніж з Москвою. Підтвердженням є реакція держав на заяву грузинського зовнішньополітичного відомства. Коли перший заступник міністра оборони України генерал Іван Біжан поставився до неї з розумінням, то реакція Росії була швидше негативна.

Але кавказька держава не має наміру здавати позиції. І чим більше заперечуватиме Москва — тим, певно, дужче наполягатиме на своєму Тбілісі. До того ж у руках останнього такий козир, як не оформлений деюре двосторонній договір про розподіл активів і пасивів колишнього Радянського Союзу. Адже саме Грузія — одна з небагатьох республік, котра вирішила взяти на себе відповідальність за належну їй частку радянських активів і пасивів. ЧФ — «пісня» з цієї «опери»... І тільки-но Росія пошкодує кілька кораблів — їй нагадають про золотий та алмазний фонди, представницькі приміщення за кордоном, споруджені спільними зусиллями заводи й електростанції тощо. Тим паче, що Москва не належить до основних кредиторів (фінансами та енергоносіями урядові Едуарда Шеварднадзе допомагають переважно Туркменистан та міжнародні організації), тому Грузії втрачати нічого...

Людмила ФІСЮН.
Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Вестдойчеландесбанк: діловий клімат в Україні сприятливий

Вестдойчеландесбанк — універсальний міжнародний банк, третій за величиною у Німеччині. Його діяльність поширюється як на традиційний ринок ФРН, так і на ринки всього світу. Хоч його клієнти —великі промислові об'єкти, проте він спеціалізується також у галузі приватизації та на інвестиційних проектах.

В Україні Вестдойчеландесбанк вже три роки. Він працює тут у межах реалізації концепції економічної присутності у Центральній та Східній Європі. В Україні представництво відшуковує можливості співробітництва, особливо у провідних галузях економіки: металургійній, енергетичній, хімічній. Банк також провадить обмін інформацією з підприємствами, іншими банками, установами, вивчає законодавство та умови ділового співробітництва.

—Працюючи з партнерами у цих галузях, — розповідає представник Вестдойчеландесбанку пан Бернд Гліманн, —ми дійшли висновку, що діловий клімат в Україні надзвичайно сприятливий. Тому переконані, що роботи для нашого банку вистачатиме.

На знімку: (зліва направо) співробітники Вестдойчеландесбанку Олена Шелест, Бернд Гліманн (представник), Олексій Бондаренко, Ліна Курченко.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Хроніка. Факти. Події

● *Грозний*

Чи є у вас план, пане Лебідь?

(Початок на 1-й стор.).

Другим кроком стане створення структури матеріально-технічного забезпечення. За це повинні відповідати федеральні відомства. Оснащення військовиків у Чечні дуже погане. «Партизани під час Великої Вітчизняної війни були одягнені краще», —обурюється Лебідь.

Третій елемент моделі — «структура управління силовим компонентом урегулювання кризи». Це означає, що Генеральний штаб збройних сил відтепер візьме під свій контроль розрізнені формування федеральних сил.

Уся ця система працюватиме під керівництвом Бориса Єльцина, а допомагатиме реалізувати її Олександр Лебідь. Уже підготовлено відповідний указ президента РФ про заходи врегулювання чеченської кризи, в основу якого покладено модель російського генерала.

Щодо останніх подій у Чечні, то там, як і раніше, стріляють. Хоча вже і росіяни, і чеченці пообіцяли «започаткувати процес взаємного припинення вогню в Грозному». Очікується, що скоро розпочнуться переговори про долю Чечні, адже на зустрічі з Олександром Лебедем Аслан Масхадов заявив, що «опозицію влаштував би статус Чечні, аналогічний статусу Татарстану». Тобто бути суверенною державою, суб'єктом міжнародного права, асоційованим з РФ на основі договору про взаємне делегування повноважень. Хто ж насправді розв'яже проблему Чечні — покаже час.

● *Брюссель*

Демократія не передбачається

Питання підготовки виборів у Боснії та Герцеговині, а також повоєнного устрою цієї країни були основною темою чергового засідання Міжнародної контактної групи щодо проблем колишньої Югославії, яке відбулося у Брюсселі. У ньому взяли участь заступники міністрів закордонних справ США, Росії, Великобританії, Франції та ФРН.

Однак, за словами спеціального доповідача Комісії ООН з прав людини Елізабет Рен, намічені на осінь вибори у Боснії не будуть демократичні й вільні, а пройдуть з порушенням прав людини. Така думка пролунала на прес-конференції у Гельсінкі.

● *Сан-Дієго*

Вихід у фінал?

Передвиборна президентська гонка у Сполучених Штатах увійшла в свою фінальну стадію. В каліфорнійському місті Сан-Дієго відкрився національний з'їзд Республіканської партії США — однієї з двох провідних політичних партій країни. Передбачається, що на ньому буде офіційно затверджено кандидатів на пост президента і віце-президента США від цієї партії —Роберта Доула та Джека Кемпа.

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та інформаційних агентств.

Посольство Росії змінило адресу

НЕЩОДАВНО наша газета опублікувала списки посольств, акредитованих в Україні, вказавши їхні телефони та адреси. І вже наступного дня до редакції зателефонувала секретар посла Російської Федерації в Україні Марина БОБРОВСЬКА:

— Річ у тім, що наше посольство нещодавно переселилося. За старою адресою, вул. Кутузова, 8, нині розміщується тільки консульський відділ, а саме посольство знаходиться на Повітрофлотському проспекті, 27. До цих двох адрес варто додати ще й третю, за якою можна знайти торговельне представництво РФ: вулиця Чигорина, 57.

А ще в Україні діє два генеральні консульства: у Львові та Одесі. Нині тривають переговори щодо відкриття ще одного консульського представництва — у Криму.

Експрес-інтерв'ю

Президент приїде. Але не зараз

ДНЯМИ кілька інформаційних джерел повідомили, що у вересні до Харкова приїде... Президент Республіки Польща Александр Квасневський, щоб узяти участь у відкритті генерального консульства. Кореспондент «ГУ» Наталя ФІЛІПЧУК зателефонувала до другого секретаря посольства Польщі в Україні Еви ФІГЕЛЬ і попрохала її розповісти про програму майбутнього візиту. Проте з'ясувалося, що чутки були надто перебільшені.

— Ми самі здивувалися, коли отримали це повідомлення від українських мас-медіа. Річ у тім, що такі візити не готують за декілька днів. Щоб виробити протокол, необхідно принаймні місяців зо два. Ми справді очікуємо у вересні на приїзд, але не Президента, а Прем'єр-міністра Александра Чімошевича. Так само сподіваємося, що до 15 вересня у Харкові закінчиться ремонт приміщення і тут буде відкрите генеральне консульство. Але в події такого масштабу, як правило, бере участь Надзвичайний та Повноважний Посол або віце-прем'єр. В історії Польщі ще не було випадку, щоб консульство відкривав президент. Хоча... Все може статися.

Чутка про вересневий візит, очевидно, пішла після того, як Президент Леонід Кучма під час останнього приїзду до Польщі офіційно запросив Александра Квасневського відвідати Україну. Ми очікуємо, що станеться напринікці цього — на початку наступного року. До речі, за кілька місяців у Харкові планують відкрити польський цвинтар. У цій церемонії президент, справді, може взяти участь. Хоча ні термін візиту, ні програма ще не відомі.

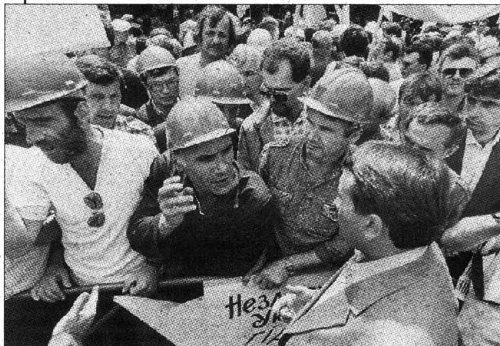
Було б здоров'я, а хворобу купимо

(Початок на 1-й стор.).

Запишіть мене в... інваліди

Було б здоров'я, а все інше — купимо... Жарти жартами, а за гроші справді придбати можна все — аж до... хронічної хвороби чи інвалідності. Ідея, на перший погляд, цинічна, проте геніальна у своїй простоті.

Стимул стати калікою — ні, не насправді, а на папері — з'явився з певного часу: з середини 1993 року. Саме тоді Україна, перша й досі єдина з колишніх республік СРСР, прийняла Закон «Про охорону праці». Таку оперативність пояснювали тоді і тиском з боку страйкомів та наполегливістю шахтарських ватажків. Закон мав дати зрозуміти наймачеві, що життя робітника чогось варте. Згідно зі статтею 11-ю цього закону, в разі нещасного випадку робітник має одержати від підприємства одноразову допомогу в розмірі однієї середньомісячної заробітної плати за кожний процент втрати працездатності. А в разі смерті годувальника сім'я загиблого одержує його п'ятирічний заробіток. Плюс щомісячні виплати за так званими регресними позовами.

Та замість піднесення рівня охорони праці, на що й було скеровано закон, з геометричною прогресією стала зростати кількість «регресників». А серед них і таких, що за своє життя обушка в руках не тримали і вугільною пилюкою дихали не більше, ніж інші жителі регіону. Нехитра арифметика: середня заробітна плата гірника (20 — 30 мільйонів карбованців), помножена на проценти, захопила багатьох.

Два роки тому, працюючи у міській газеті, я в одній з публікацій прохопилася словом про факти купівлі-продажу довідок про серйозні захворювання. Реакція була досить несподіваною: до автора цих рядків стали звертатися гірники, травмовані в шахті, з проханням... підказати, кому і скільки треба дати, аби без проблем дістати необхідні документи.

Обдирають державу, як липку

Чутками про те, що дехто за домовленістю з керівництвом підприємства та медпрацівниками незаконно став «хворим» і таким чином отримав кругленьку суму, зацікавилися й правоохоронні органи. Тільки цього року обласна прокуратура та управління державної служби боротьби з економічною злочинністю (СБЕЗ) УМВС області вивели на чисту воду зо два десятки махінаторів.

Є кілька способів обдурити державу. Найпоширеніший — подати побутову травму за виробничу, як це зробив, наприклад, прохідник шахти імені Стаханова (м. Димитрове) А. Ковальов. Ногу він травмував після добрячої чарки, проте 10 мільйонів «на лапу» виконувачу обов'язки начальника дільниці О. Козловському та 40 мільйонів — заступнику директора шахти Г. Ніколаєву подіяли, наче чарівна паличка. Прохідник отримав жаданий акт за формою Н-1 і поклав до кишені понад 400 мільйонів карбованців.

Аналогічним шляхом пішла головний бухгалтер шахти імені Скочинського виробничого об'єднання «Донецьквугілля» А. Авраїмова, отримавши з казни рідного підприємства 500 мільйонів карбованців за побутову травму як за виробничу. На шахті імені Абакумова цього ж об'єднання працівники прокуратури виявили фіктивний акт про начебто «виробничий» випадок ураження електрострумом робітника Л. Шевченка. Змовившися з начальником дільниці В. Мельниченком, «потерпілий» за рік «поліпшив здоров'я» на 900 мільйонів карбованців.

На горлівській шахті імені Гагаріна — про неї йшлося на початку матеріалу — порушено кримінальні справи відразу на п'ятьох працівників: провідного інженера І. Бондаренка, головного інженера С. Кулінича, начальника адміністративно-побутового комбінату шахти Л. Зварич, гірничого майстра В. Костенка та електрослюсаря В. Бєлякіна. Подавши фіктивні документи на «регрес», згадані особи поцупили майже 1,2 мільярда карбованців. У той самий час, коли наші герої крали воістину з гагарінським розмахом, тривало голодування шахтарів-інвалідів, які не отримували грошей з осені 95-го...

«Прогрес» із «регресом» — так можна було б назвати оборудки, прокручувані на шахті з промовистою назвою «Прогрес» виробничого об'єднання «Торезантрацит». «Такса» була твердою і становила 80 мільйонів карбованців та 200 доларів США. Саме стільки коштувало незаконне оформлення документів прохідникові М. Балабекову, кріпильникові Р. Керімову та робітникові очисного вибою Г. Раджімуратову через бухгалтера матеріального відділу Торезької міської лікарні А. Щеглову. Гроші було призначено для підкупу членів медико-санітарної експертної комісії. Втім, до відшкодування «втраченого» здоров'я не дійшло — порушено кримінальну справу. Кріпильник тієї ж шахти І. Чередниченко виявився спритнішим і встиг незаконно отримати 300 мільйонів карбованців. Справді бо, важко утриматися від спокуси, спостерігаючи за керівним складом шахти, який увесь без винятку був представлений у «регресному» списку підприємства.

Не розмінювалися на дріб'язок колишній головний інженер шахтоуправління «Волинське» у Торезі А. Семко та працівник шахтоуправління А. Опрощенко, які, використовуючи фіктивні документи медико-санітарної експертної комісії, отримали одноразову допомогу в сумі близько двох мільярдів карбованців. Розподіл відбувся по справедливості: 700 мільйонів —«благодійнику», решту —«потерпілому».

Дійшло до курйозів. У гірничого майстра шахти імені Рум'янцева виробничого об'єднання «Артемвугілля» А. Татаринцева було встановлено втрату працездатності аж на... 150 відсотків. У гірничого майстра цієї ж шахти Л. Бобриша — на 125 відсотків. У головного бухгалтера шахти імені XVII партз'їзду виробничого об'єднання «Шахтарськвугілля» Н. Кутько — на 140 відсотків, заступника директора з господарських питань шахти «Ждановська» Ю. Лазаренка — на 120 відсотків. Медики пояснюють це «явище» погіршенням нагляду за здоров'ям гірників унаслідок скасування кілька років тому цехової медичної служби. Що й відкрило шлях до різного роду зловживань.

Загалом у галузі із втратою працездатності від 60 до 120 процентів працюють сотні генеральних і технічних директорів об'єднань, директорів та головних інженерів, заступників директорів і головбухів шахт. Не хочу образити керівників, які отримали ці проценти на цілком законних підставах, та чи не тому наша вугільна галузь так довго не може вибратися з кризи, що «біля керма» підприємства стоять не зовсім здорові люди? Втім, зважаючи на те, що з початку року вищі кадрові зміни сталися в одинадцяти вугільних об'єднаннях і більш як на 80 шахтах України, не виключено, що декого з колишніх директорів уже звільнили від непосильного тягаря відповідальності.

Невже профспілкам це не болить?

Правоохоронці запевняють: вивести на чисту воду лжехворих, особливо якщо вони мають високі посади і пов'язані круговою порукою, дуже важко. Хоча той факт, що на медичні переосвідчення, проведені нинішнього року, певна частина інженерно-технічних працівників просто не з'явилася, свідчить сам за себе. Як і те, що після контрольного обстеження дванадцяти «конторським» працівникам макіївських шахт було припинено регресні виплати, а для сорока двох —зменшено.

Досі правоохоронні органи розшукують голову Торезької медико-санітарної експертної комісії Кривов'яза та лікаря-патологоанатома міської лікарні № 2 Єнакієвого Лагутіна, які також були причетні до незаконного отримання «відшкодувань».

До речі, легкість, з якою удавані «регресники» не тільки отримують болячку, а й гроші від рідного підприємства, просто вражає. За нинішнього фінансового стану переважній більшості шахт не під силу виплачувати допомогу людям, які залишили частину свого здоров'я під землею. Загальна сума «регресів» подекуди дорівнює фонду заробітної плати. І якщо виплата останньої затримується на три-чотири місяці, то гірники-пенсіонери та інваліди своїх щомісячних виплат чекають півроку і більше. На одержання одноразової допомоги, належної згідно із законом про охорону праці, на шахтах існує черга, стояти в якій можна і рік, і півтора. Але і тут є вихід, щоправда, нелегальний. За виплату законної (!) допомоги інваліду І групи, колишньому робітникові шахти «Пролетарська-Крута» виробничого об'єднання «Макіїввугілля» головбух шахти Є. Ганчев не поцурався взяти 120 мільйонів карбованців —рівно третину інвалідських грошей. Суд оцінив цей злочин дев'ятьма роками позбавлення волі.

Звичайно, на фоні злочинів, викритих останнім часом у вугільній галузі області, махінації з регресами —то ще «квіточки». Проте на цьому кримінальному шляху розкрадання грошей, призначених інвалідам, є чи не найцинічнішим і найбезсоромнішим кроком.

***

... Голова Незалежної профспілки гірників шахти «Родінська» виробничого об'єднання «Красноармійськвугілля» В. Усков «душею і тілом вболіває» за справу робітничого класу. Вболіває у буквальному розумінні, адже навіть наслідки дорожньо-транспортної пригоди у приватній поїздці «ватажок» зумів оформити як виробничу травму в процесі захисту інтересів трудящих. І як результат, отримав компенсацію у розмірі 230 мільйонів карбованців. Проте працівники СБЕЗ дозволили собі не погодитися з такою версією і порушили проти махінаторів кримінальну справу.

Випадок із головою НПГ можна було б сприйняти як прикрий виняток, коли б не тривожна тенденція: займаючись переважно «вибиванням» грошей від уряду, профспілкові лідери самоусунулись від контролю за станом справ на кожній окремій шахті. Адже кому, як не їм, знати про справжній стан охорони праці на підприємстві і вимагати вжиття заходів від адміністрації? І кому, як не їм, знати в обличчя всіх «липових» регресників, у тому числі і з керівного складу? І хто зна, якби хоч частку енергії організаторів пікетів, страйків та мітингів було спрямовано на перевірку дотримання умов безпеки праці шахтарів, може, вал виробничих травм та профзахворювань не був би такий високий? Утім, це вже тема окремої розмови...

Ліна КУЩ.

Донецька область.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Послухайте, що скаже жінка

Серед чарівної природи, на Івано-Франківщині, де розміщений пансіонат «Гута», зібралися ділові жінки західного регіону України, котрі за допомоги громадянської спілки американського агробізнесу побували на навчанні в Америці. Ознайомились, як у вільному світі почуває себе жінка-лідер, жінка-менеджер.

Отож зібралися, щоб об'єднатися, виробити свою програму, яка має відстоювати, захищати інтереси жінки. Щоби жінка залучалася до управління справами суспільства і держави, мала гарантії соціального захисту, розвивала та вдосконалювала політичне та економічне мислення, розуміла свою причетність до розбудови молодої незалежної держави. Кожна з цих жінок — особистість.

Стефанія Тислицька з Тернопільщини першою в області реорганізувала агрофірму «Поділля», якою керує майже 20 років, у товариство власників земельних часток і майнових паїв у засобах виробництва. Їй, як вона висловлюється, сам Бог дав інтуїцію бачити наперед, що може статися. Інакше не дала би ради. Так було і зі створенням агрофірми (з колгоспом ніхто справи не хотів мати), і з підсобними промислами, а тепер ось —з паюванням землі.

Ніна Ковальчук з Луцька створила асоціацію жінок агробізнесу, вона ж — директор фірми «Ніке». Фірма спеціалізується на переробці льону, допомагає сільськогосподарським виробникам у придбанні засобів захисту рослин і виконує інші послуги. А основне —надає інформацію щодо купівлі-продажу та обміну товарів.

Мирослава Роздольська — голова асоціації приватних товаровиробників і фермерів Івано-Франківської області. В 1992-94 роках, коли очолювала Тлумацьку районну раду, взялася за реформування земельних відносин. Так утворили перший фермерський кооператив, члени якого співпрацюють з фермерським кооперативом штату Огайо, який очолюють Христина і Ральф Долл.

Ганна Куриш — директор Городенківського сирзаводу, що на Івано-Франківщині. Вважає, що тільки власна продукція має заповнити ринки України, витіснивши неякісні імпортні вироби.

Об'єднує, координує, спрямовує ділових жінок західного регіону нашої країни Неля Мартинюк — керівник програми в Україні від громадянської спілки американського агробізнесу. Неля — громадянка США. Її батьки — вихідці з України, і тому цій жінці не байдужа доля української землі.

Жінки — своєрідний барометр того, що відбувається довкіл. Їм, вічним хранителькам етичного генофонду нації, властивий насамперед оптимізм. І пора їм на рівноправних умовах з чоловіками серйозно братися за вирішення долі держави. Як це ми бачимо в цивілізованих світах.

Галина МАЦЕЙКІВ.

Более 400 наименований продукции

Трубопроводная арматура, газосварочное оборудование, газовые и водяные счетчики, сантехника и инструменты.

© РИА "Элит"

В МИРЕ САНТЕХНИКИ (044)435 2319

Нам потрібні професіонали!

«ПРАВЕКС-БАНК»

розширює мережу філій

ЗДІЙСНЮЄМО КОНКУРСНИЙ НАБІР:

управлінців, їхніх заступників, директорів філій, головних бухгалтерів, досвідчених юристів.

ВИМОГИ ДО КАНДИДАТІВ:

— вища економічна (юридична) освіта;
— досвід роботи в банках, великих фінансових компаніях, на керівних посадах на державній службі не менше 3 років;
— досвід розробки і реалізації програм залучення клієнтів і ділові зв'язки в регіонах.

ЗАПРОШЕННЯ для співбесіди буде дано після контактів з фахівцями «ПРАВЕКС-Банку».

Телефони в Києві: (044) 294-85-49, 294-79-96.

Ведущая в Европе немецкая импортно-экспортная фирма в области упаковочных материалов ищет партнера в СНГ для продажи следующих товаров:

пластиковые пакеты, мешочки, мешки, упаковочная фольга, клейкие ленты, резиновые кольца, бечевки, веревки, канаты

WBV OELDE

Westdeutscher Bindegam-Vertrieb. Eselgrimm GmbH&Co.

P. O. BOX 3780, 59286 Oelde Germany

Telefon 02522-790, Telex 89454, Fax 02522-6989 + Fax 02522-79109.

Предложения высылать на немецком, английском или французском языках.

КУПИМ	Титановые отходы и титановые остатки.
ПРИГЛАШАЕМ	На постоянную работу лиц, имеющих опыт работы с цветными металлами (имеется собственный завод по производству титановых слитков). Знание английского языка обязательно.
РАССМОТРИМ	Предложения о вложении оборотного капитала по взаимовыгодным предложениям.
ПРОДАЕМ	Сахар, муку.
БАРТЕР	Дизтопливо, бензин, селитру на зерно III класса и сахар.
Тел./факс	(044) 268-33-44, 268-33-77, 268-35-63

ПОРШНЕВЫЕ ГРУППЫ для 25 типов двигателей

(гильза, поршень, палец, кольца) + вкладыши + прокладки для грузовых, легковых автомобилей, тракторов и сельхозтехники отечественного производства

ПЛУНЖЕРНЫЕ ПАРЫ, РАСПЫЛИТЕЛИ, ФОРСУНКИ ТОПЛИВНАЯ АППАРАТУРА для 20 типов дизелей

Оформление и отгрузка за 10 минут
ЭВО г.Киев, ул.Улитина, 43 (9.00-17.00)
Тел.: (044) 452-12-15, 450-91-95

Арбитражный суд Днепропетровской области (320004, Днепропетровск, пр. Кирова, 1) возбудил дело № Б-2-75 от 27.06.96 г. о признании банкротом производственно-торгового центра «Дина-Баскет» (320070, Днепропетровск, ул. Щорса, 8 р/сч 3468214 в АКБ «Югтокобанк», МФО 305686).

Претензии кредиторов принимаются в течение месяца со дня опубликования объявления.

(044) 294-85-38
(044) 294-84-21
(044) 294-83-66

АВТОСАЛОН ВЕЛЬБОТ

ПОСТІЙНО ПРОДАЄ АБО ОБМІНЮЄ НА СІЛЬГОСППРОДУКЦІЮ АВТОМОБІЛІ ГАЗ, ЗІЛ, КрАЗ, МАЗ, КамАЗ, УАЗ, ІЖ.

НАША АДРЕСА: м. Київ, вул. Железнодорожное шоссе, 53 ком. ВЕЛЬБОТ 2-й поверх.

Р/Р 2467010 в Міському від. ПІБ м. Києва, МФО 322250 "Автосалон ВЕЛЬБОТ"

Арбитражным судом Днепропетровской области (320004, Днепропетровск, пр. Кирова, 1), возбуждено дело № Б2-40 о признании банкротом арендного предприятия «Восток» (320081, Днепропетровск, ул. Байкальская, 4-а, р/с 567652 в Правобережном отделении АК АПБ «Украина»). 320115, Днепропетровская обл., пгт Юбилейный, ул. Тепличная, 2, ОКПО 13456902, МФО 305567.

Претензии кредиторов и заявления санаторов принимаются в течение месяца со дня опубликования заявления.

Підприємство «Оптхарчопромпоставка» (свідоцтво № 23395461, видане виконкомом Печерської районної ради народних депутатів) оголошує про свою ліквідацію.

Претензії приймаються впродовж місяця з дня опублікування оголошення за тел. 484-05-67.

Реклама в газеті «Голос України». Телефон 441-89-34. Факс 449-85-62.

Інформація про другий випуск акцій ВАТ «ІФАЗ»

1. Характеристика емітента

1.1. Фірмове найменування: Відкрите акціонерне товариство «Івано-Франківський арматурний завод».
1.2. Місцезнаходження: Україна, 284014, Івано-Франківськ, вул. Коновальця, 229.
1.3. Дата заснування: свідоцтво про реєстрацію акціонерного товариства № 00218271 від 31 липня 1995 р., видане Івано-Франківським міськвиконкомом.
1.4. Основні напрями діяльності:
— виробництво промислової арматури, розробка і впровадження нових її видів;
— розробка, впровадження і виробництво товарів народного споживання і господарського призначення;
— послуги у сфері громадського харчування;
— посередницька діяльність у матеріально-технічному забезпеченні підприємств, а також населення промисловими і продовольчими товарами;
— зовнішньоекономічна діяльність.
1.5. Статутний фонд становить 15983075000 крб.

2. Дані про емісію цінних паперів

2.1. Рішення про другий випуск акцій ВАТ «ІФАЗ» прийнято загальними зборами акціонерів (протокол № 2 від 4 квітня 1996 р.).
2.2. Запланований обсяг емісії становить 5000000000 (п'ять мільярдів) крб.
Кількість акцій — 1000000 шт.
Номінальна вартість однієї акції — 5000 крб.
Вид та категорія акцій — прості іменні.
Акції випускаються серією «ІФАЗ-02».
Форма випуску акцій — паперова.
2.3. Початок передплати на акції — через 15 днів після опублікування інформації. Передплата проводиться протягом шести місяців.
2.4. Оплата за акції проводиться на:
р/р 1467679 у Промінвестбанку Івано-Франківська, МФО 336354 (код Промінвестбанку 0933635).
2.5. Власники акцій мають право:
— брати участь в управлінні товариством;
— отримувати частину прибутку у вигляді дивідендів;
— отримувати інформацію про діяльність товариства.
2.6. Виплата дивідендів проводиться за рішенням загальних зборів акціонерів один раз на рік за результатами фінансового року у термін, що не перевищує три місяці після проведення загальних зборів.
2.7. Телефони для довідок: 2-40-14; 3-10-27; 2-55-63.

Факс (03422) 2-55-63.

До уваги керівників державних установ, підприємств, громадських організацій

«Це — Україна» — перша ілюстрована подарункова енциклопедія про оновлену Україну

У переддень п'ятої річниці незалежності України пропонуємо придбати книгу як подарунок гостям.

На 352 сторінках, ілюстрованих 750 слайдами, українською та англійською мовами наведені ґрунтовні відомості про нашу державу з усіх сфер життєдіяльності: історії, культури, релігії, науки, освіти, економіки, спорту, туризму та ін. Вишуканий дизайн і високоякісний кольоровий друк, виконаний італійською друкарнею, сподіваємося, сподобається вам і вашим закордонним колегам.

Впевнені, це видання допоможе партнерам зробити вибір на користь співробітництва з вами як представниками країни, що має давню історію і велике майбутнє. Адже бізнесменів та урядовців, які контактують з Україною сьогодні, стримує майже повна відсутність інформації про неї.

Ціна книги, залежно від кількості придбаних примірників і з урахуванням 10% знижки (що діє до 24 серпня 1996 року), коливається від 6,7 млн. крб. до 9,8 млн. крб.

Видавничий дім «Комп'ютерні системи», Україна, 252171, Київ, вул. Горького, 180.

Тел.: (044) 268—2300, 261—0908.
Тел./факс: (044) 268—2502.

Наша книга — найкращий подарунок для зарубіжних партнерів і друзів!

Арбітражний суд Тернопільської області (Тернопіль, вул. Грушевського, 8) порушив справи про банкрутство:

— № 882/4 від 11 липня 1996 року, ПМП «Парнас» (Тернопільська область, Лановецький район, смт Ланівці, вул. Гагаріна, 4, р/р 468532 в Лановецькому в/д АК АПБ «Україна», МФО 338170); — 883/4 від 11 липня 1996 року, Лановецького заводу продовольчих товарів (Тернопільська обл., Лановецький р-н, с. Наладівка, р/р № 404509 в Лановецькому в/д АК АПБ «Україна», МФО 338170).

Претензії кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Арбитражным судом Херсонской области (Херсон, пр. Ушакова, 47) по заявлению Государственной налоговой инспекции по Комсомольскому району Херсона (Херсон, ул. Суворова,29) возбуждено дело о банкротстве № 4-8/Б от 05.09.95г. акционерного общества «Цветок Украины», код ОКПО 19222009, юридический адрес: Херсон, ул Владимирова, 8, кв.6, расчетный счет № 467595 в КБ «ИКО», МФО 352532.

Претензии кредиторов и заявления санаторов принимаются в течение месяца со дня опубликования данного объявления.

У номер

● *Крим*

Сесія, що не відбулася

12 серпня проходило засідання Президії Верховної Ради Криму. Обговорювали вимогу депутатів скликати позачергову сесію «у зв'язку з прийняттям нової Конституції України, яка різко обмежує права Криму». Рішення про її проведення Президія не ухвалила. Як сказав на прес-конференції глава кримського парламенту Євген Супрунюк, 9 депутатів відкликали свої підписи, а один підпис виявився недійсним. Євген Супрунюк зазначив, що у своїй роботі керується законодавством України. Хоча в нього є запитання щодо Конституції України, і торкаються вони як політичних, так і економічних повноважень республіки.

● *Луганськ*

З ім'ям конструктора

Первомайський ремонтно-механічний завод імені Олексія Бахмутського, що входить до складу виробничого об'єднання «Первомайськвугілля», відзначив своє сторіччя. Хоча спливло багато часу, але люди досі згадують добрим словом ім'я конструктора. О. Бахмутський перший у світі сконструював вугільний комбайн. У 30-х роках став автором 19 моделей видобувних комбайнів, що спричинили технічну революцію у вугільній галузі.

● *Чернігів*

У похід — вивчати Конституцію

Члени чернігівського обласного товариства «Просвіта» провели триденний похід, присвячений п'ятій річниці незалежності України. У північних районах області прозвучали виступи хору «Причастя», лекторів-просвітян, які роз'яснювали положення нової Конституції. Всі учасники зустрічей отримали тексти Основного Закону України.

Квіти тут пахнуть здоров'ям

Господарство «Кук» Іршавського району, що на Закарпатті, єдине в області, де вирощують лікарські рослини.

Нині робітниці так званого «фармацевтичного цеху» почали збирання й сушіння шавлії та нагідок. Вже зібрано і підготовлено до відправки на фармацевтичні фабрики 6 тонн цих лікарських рослин.

На знімку Георгія УДОВИЧЕНКА: працівниці господарства.

Правління Національного банку України висловлює щире співчуття радникові департаменту бухгалтерського обліку та розрахунків Національного банку України В. П. Кожевниковій з приводу смерті її матері —

Віри Федорівни.

Питання руба

Невже льон потрібен тільки льонарям?

ПОЧАТОК збирання льону в області збігся ще з однією подією: керівники ВАТ «Житомирльон», льонозаводів та вісімдесяти КСП створили асоціацію льонарів Житомирщини. Двома словами мету її діяльності можна визначити так: рятувати галузь.

Раніше льонарство давало основні прибутки поліським господарствам. А торішня рентабельність — мінус тринадцять відсотків, тобто суцільні збитки.

Основна причина занепаду — це, звичайно, криза текстильної галузі, і не тільки в Україні, а й у Росії, куди раніше постачали багато українського волокна. До того ж, російські льонарі одержують від держави дотації, білоруські — пільгові кредити. То чи могли конкурувати з ними наші поліські господарства, які й так у гіршій ситуації порівняно з лісостеповими?

Багато що говорять і такі цифри: з 1991 року ціни на мінеральні добрива, пестициди, енергоносії підскочили в 110—285 тисяч разів. А волокно подорожчало в 11 тисяч 700 разів.

Наслідки такі: цієї весни господарства Житомирщини скоротили площі під льоном ще на третину, засіявши ним 18,6 тисячі гектарів — приблизно стільки, як у повоєнному 1946 році. А всього чотири роки тому льон займав в області 40 тисяч гектарів. Тоді вийшло майже 27 тисяч тонн волокна. Цього року розраховують на 7—8 тисяч тонн, якщо вдасться зібрати.

Скорочення посівних площ, валових зборів боляче б'є по колективах одинадцяти льонозаводів області. Щоб вижити льонарям тепер, треба виходити на міжнародний ринок. Проте в Європі можна вигідно продати не постільну білизну чи скатертини, якими завалено склади комбінату, а тонку костюмну тканину і волокно високої якості. У нас же господарства перейшли від вирощування тонковолокнистих сортів до більш грубих, стійких до вилягання і механізованого збору.

Отже, лише 10 відсотків усього вітчизняного волокна придатні для виготовлення «експортних» тканин.

Навіть у межах Житомирщини льонові ниви приносять різні «дивіденди». КСП «Льонок» Овруцького району одержувало і 20 центнерів волокна з гектара —Францію перегнали. Навіть торік, хоч як не важко було, а вийшло більше 11 центнерів з гектара. За таких урожаїв льон і без дотацій дає прибуток. Більше тонни волокна з гектара виходить щороку також у господарстві «Україна» цього самого району. Але ж 63 господарства видали «на-гора» торік менше трьох центнерів з гектара. На установчих зборах асоціації льонарів питання постало так: або збирати не менше 8—9 центнерів з гектара, або взагалі не сіяти.

Покладаючись уже тільки на власні сили, льонарі все-таки мають запитання і до державних структур. Чому, приміром, постільну білизну для армії Міністерство оборони закупило за кордоном?

Олексій КАВУН.

Житомирська область.

Проблема

«Азоту» не завжди вистачає «кисню»

НЕ ВИПАДКОВО слова «добриво» і «добро» одного кореня. Удобрювати землю — значить робити їй добре. У цьому переконані виробники мінеральних добрив черкаського акціонерного товариства «Азот» — одного з найбільших підприємств хімічної галузі України. Про сьогодення азотівців розмова кореспондента «Голосу України» з комерційним директором АТ Олександром ВОВКОМ.

— Олександре Васильовичу, навесні здавалося, що усі черкаські шляхи-дороги ведуть до вашого підприємства...

— Так, на жаль, лише перед сівбою більшість керівників-аграрників згадують народну мудрість: більше землю удобряй, будеш мати урожай — і кидаються шукати добрива. Починається такий ажіотаж... Хоча заради справедливості треба сказати, що не лише відсутність чітко налагодженої системи постачання добрив селу і неорганізованість деяких керівників АПК створюють біля воріт «Азоту» отой весняний «вавилон», а й фінансова криза.

— Тому забезпечення добривами сільгоспвиробників здійснюють останнім часом вельми оригінальним способом: «під слово Президента», «під гарантії Кабміну»... Причому в пожежному порядку.

— Справді, торік на прохання Президента Л. Кучми наше підприємство, зваживши на критичну передпосівну ситуацію на селі, відвантажило без оплати мінеральні добрива на суму понад 4 трильйони карбованців. Як згодом розраховувалися з «Азотом» споживачі міндобрив — то окрема, дуже неприваблива історія. Дехто, очевидно, сприйняв благородний вчинок нашого колективу як благодійницький і за добрива не розрахувався. До сьогодні, наприклад, не повернули боргів на 83 мільярди карбованців аграрники Полтавської області, понад 70 — Волинської, більш як 60 — Тернопільської... Загалом за минулий рік нам не повернули понад 377 мільярдів карбованців.

— Як відомо, нинішнього року змінено схему поставок і, можливо, «Азот» врешті-решт зітхне полегшено?

— Нова схема так само згубна для нас, як і попередні. Держава виділила зі своїх резервів газ на виготовлення міндобрив для АПК. Цього року під гарантійні листи облдержадміністрацій ми знову відвантажили сільгосппідприємствам продукцію без оплати. Держава розрахувалася з нами за виконану роботу... газом. Отже, якщо ми знову виробимо з нього добрива, то проблемою номер один стане їх реалізація. Адже вартість складових, витрачених на їх випуск, дуже висока і, відповідно, висока буде й ціна на добрива, а тому — недоступна для аграрного сектора.

— Який вихід із зачарованого кола?

— Треба підняти з колін сільське господарство. Сподіваємося, що наш уряд прискорить цей процес.

— Олександре Васильовичу, досі ми говорили про внутрішній ринок міндобрив. А як справи на зовнішньому? Чи конкурентоспроможна там продукція «Азоту»?

— Наші добрива — за якістю одні з кращих в СНД. Неабиякий попит на них і в далекому зарубіжжі. Наприклад, карбамід закуповують США, Індія, Китай. Про визнання нашої продукції на зовнішньому ринку свідчить і той факт, що одна з найбагатших фірм Ліхтенштейну вклала в наше підприємство солідні інвестиції. Без них, скажу відверто, нам було б сутужно.

— Отже, це той щасливий випадок, коли Захід, все ж таки, нам допоміг...

— Безперечно. Це дозволило нам не зупиняти виробництво, коли продукцію, по суті, забирали з підприємства задарма. Більше того, у першому півріччі нинішнього року виробництво одного з видів продукції зросло на 10 відсотків. Сьогодні це багато важить.

Лідія ТИТАРЕНКО.

Черкаська область.

Спорт

Сюрпризи «Металурга»

Першість України. Перша ліга. 3-й тур: СК Миколаїв —Дніпро — 3:0. Гуральський, 24, Якименко, 32, Сонін, 25. СК Одеса — Металіст — 4:1. Єрмаков, 20, Волошин, 29, з пенальті, Мірошниченко, 43, Мельниченко, 78. —Карабута, 87. Волинь — Хімік (Ж) — 4:0. Тимощук, 53, 82, Драницький, 83, Гапон, 86. Верес — Поділля —2:1. Сидорчук, 15, Шишов, 32 — Магріані, 39. Зоря —Закарпаття — 1:0. Таран, 21. Сталь — ФК Львів —0:0. Буковина — Металург (М) — 1:0. Білоус, 33. Кристал — Шахтар — 1:0. Пилипенко, 12. Поліграфтехніка — Явір — 2:0. Яременко, 69, з пенальті, Здебський, 82. Металург (Н) — Нафтовик —0:5. Задорожний, 43, Лукаш, 50 та 75, Ланцфер, 82, Никончук, 90. ЦСКА-2 — Хімік (Св) — 1:4. Вус, 48. —Паламарчук, 24, Назимов, 60, Сушко, 86, Бабенко, 90. Матч Динамо-2 — Металург (Д) перенесено.

У минулому турі нікопольський «Металург» розтрощив оборону «Явора», провівши п'ять м'ячів. Болільники чекали, що їхні улюбленці повторять успіх і в зустрічі з іншим представником Сумщини —«Нафтовиком». Але охтирці робили на полі дива, ловлячи господарів на контратаках. І тепер уже п'ять м'ячів опинилися у сітці воріт «Металурга». «Нафтовик» помстився за земляків і зробив вагому заявку на лідерство, здобувши в гостях чотири очки.

Після трьох турів важко робити висновки щодо сили команд. І все ж варто відзначити упевнений старт миколаївців, перед якими висока мета —повернутися до вищої ліги. У СК «Миколаїв» після трьох ігор — 9 очок, у «Буковини», «Зорі», «Нафтовика», «Волині» — по 7 очок, у СК «Одеси» і «Вереса» — по 6 очок, у «Хіміка» (Св), «Поліграфтехніки», ФК «Львів» — по 5 очок, у «Металурга»(М), «Динамо-2», «Металурга» (Н), «Сталі», «Кристала» — по 4 очки, «Металіст», «Хімік»(Ж), ЦСКА-2 мають по 3 очки, у «Металурга»(Д), «Шахтаря», «Поділля» — по 1 очку, аутсайдери —«Явір», «Закарпаття», «Дніпро» не мають очок.

Матчі четвертого туру відбудуться 17 серпня.

***

Чемпіонат країни з футболу. Вища ліга. 5-й тур.

Зірка-НІБАС—Нива (Вінниця). 2:1. 7000. Суддя В. Догадайло (Київ). 1:0 Біличенко, 8, 2:0 Борисенко, 10, 2:1 Лактіонов, 68.

Динамо — 12 очок, Ворскла — 10, Дніпро, Зірка-НІБАС — по 9, Шахтар, Металург — по 8, Карпати, Чорноморець, Торпедо — по 7, Таврія, Нива Тр — по 6, ЦСКА, Кривбас — по 4, Нива Вц — 2, Прикарпаття, Кремінь — по 1.

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник — Верховна Рада України.

252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5.
Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Перший заст. головного редактора А. ГОРЛОВ.
Редколегія: С. ПРАВДЕНКО (головний редактор), О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), В. ЖЕЖЕРА, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

◊ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
◊ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
◊ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

✆ ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
◊ Рукописів не повертаємо.
◊ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Тираж 230912.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0
Зам. 0311150.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.